

Qəbələ Xocalı soyqırımının anim günü qeyd etdi

Rayon polis şöbəsində

Rayon polis şöbəsində şəxsi həyətin iştirakı ilə Xocalı soyqırımının 24-cü ildönümü ilə əlaqədar tədbir keçirilmişdir. Tədbiri giriş sözü ilə rayon polis şöbəsinin rəisi, polis polkovniki Ehtibar Abdulyev açmış ve Xocalı soyqırımı qurbanlarının xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad olunmuşdur.

Tarix müəllimi Rasim Bayramov Xocalı soyqırımının başvermə səbəbləri, şəhərdə bir gecədə yalnız

azərbaycanlı olduqlarına görə erməni millətçilərinin onlara qarşı amansızlıqla törətdiyi qırğınından, tarixdə görünməyən bu faciəyə hələ də dünya ictimaiyyəti tərəfindən siyasi hüquqi qiymət verilməmişdən dənmişdir. Lakin buna baxmayaraq məruzəçi Azərbaycan xalqının və dünyanın bir sıra müterəqqi xalqlarının amansız qətləmi hər il yad etdiklərini də vurğulamışdır.

Fotolar İ. Vəlizadənindir.

Müalicə-diaqnostika mərkəzində

Xocalı soyqırımı ilə əlaqədar rayonun müalicə-diaqnostika mərkəzində ke-

də erməni təcavüzkarlarının Xocalı şəhərində dinc əhaliyə qarşı törətdikdəri aman-

çirilən tədbiri giriş sözü ilə mərkəzin baş həkimi Ceyhun Əhmədov açmışdır. Həkimlərdən Ofelya Səfərova, Kəmale Aliyeva, Kamal Məmmədov, kadrlar şöbəsinin müdürü Mahir Kerimxanov çıxış edərək 1992-ci il-

sız qırğını qətiyyətə pisləmiş, dünyada insanlıqla bir araya sığmayan qətləmə in-diye qədər dünya ictimaiyyəti tərəfindən siyasi-hüquqi qiymət verilmədiyini vurğulamışlar.

Fotolar S. Umuyevinir.

Xocalı faciəsi

Qəbələ Uşaq və Ailelər Dəstək Mərkəzi 26 fevral Xocalı soyqırımı ilə əlaqədar geniş tədbirlər planı hazırlayaraq, rayonun müxtəlif məktəblərində tədbirlərin keçirilməsini təmin etmişdir. Şəhər 1 sayılı tam orta məktəbdə "XX əsrin faciəsi" mövzusunda keçirilən tədbirdə məktəbin şagird və müəllimlərdən ibarət 45 nəfər iştirak etmişdir.

Tədbiri giriş sözü ilə UADM-in əməkdaşı Höküme İsmayılova açaraq, Xocalı soyqırımı ilə bağlı öz fikirlərini bildirmiş, Xocalı şəhərində soyqırım zamanı əhalinin başına getirilən müsibətlərdən danışmış, bu gün Xocalı soyqırımının dünyanın bir çox ölkələrində tanınmasından, bu sahədə aparılan işlərdən səhərətənmişdir. Sonra söz məktəbin tarix müəllimi Nurdanə Zeynalovaya vermişdir. Nurdanə Zeynalova öz çıxışında Xocalı soyqırımı barədə tarixi faktlar söyleməklə yanaşı, Xocalıda baş verən hadisələrin davamlı olaraq uşaqlara çatdırıldığı və bu amansız qətləmənin XX əsrin en dəhşətli faciəsi olduğunu vurgulamışdır.

Tədbirin sonunda UADM-in təşkilatçılığı ilə məktəbli uşaqların hazırladığı ədəbi-bədii kompozisiya hamını kövrəldi.

Xocalıda ermənilər tərəfindən məhv edilən maddi-mədəniyyət nümunələrimiz, hansı ki, bu gün onların heç birindən əsər-əlamət qalmayıb mehvə məhkum edilən təkcə yuxarıda sadaladığız maddi-mədəniyyət numunələri deyildi.

İşgaldən az önce şəhər statusu almış Xocalının yeni tikilmiş irimiqyaslı yaşayış massivləri, şərab və pivə zavodları, məişət xidmeti kombinatı, tikinti müəssisəsi, 100 çarpayılıq xəstəxana, 30 məktəb, 30 kitabxana, 13 mədəniyyət evi, 31 klub və başqa məşət obyektləri işgal altında qaldı.

Əhalisi əsasən üzümçülük, heyvandarlıq, ariçılıq və əkinçiliklə məşğul olurdu.

Ümumiyyətlə, bu qədim diyar bir gecənin içində yerlə-yeksan edildi, var dövləti talan olundu. Xocalılar süngülərə taxıldı. Büttün bu dəhşətlərdən dünya xalqlarının xəbəri olsa da, cinaytkarlar cəzalandırılmadı. Bəşəriyyət hələ də susur, yaxud saxta ermənit soyqırımindan danışılır, müzakirələr aparılır...

Aslan Cəlilov.

Xocalıda nələr qaldı?..

Xocalı Azərbaycanın ən qədim yaşayış məskənlərindən biridir. Çünkü bu ərazi başdan-başa tarixi-memarlıq abidələri di-yarıdır. Zaqqafqaziyada, o cümlədən Azərbaycanda Tunc dövrü Miladdan əvvəl ikinci minilliyyin sonu, birinci minilliyyin əvvəllərində başa çatmışdı. Keçmiş SSRİ-nin tanınmış etnoqraf alımları və yerli etnoqraflar həmin dövredə aid abidələri daha çox Xocalı və Xankəndi yaxınlığında apardıqları tədqiqatlar zamanı tapmışlar. Onlar arxeoloji qazıntılar zamanı Kurqanlara, qəbir daşlarına və müxtəlif yaşayış məskənlərinə rast gəliblər. Qədim Xocalı qəbiristanlığının 11 sayılı kurqandan tapılan muncuqlar, üzərində Assur çarı Adadnirariye aid mixi yazılar, eləcə də müxtəlif çeşidli bəzək əşyaları, saxsı qablar, şüse muncuqlar yerli sakinlərin Şərqi ölkələri ilə geniş iqtisadi-mədəni əlaqələrindən xəber verir. Azər-

baycanın Kiçik Qafqaz dağ və dağətəyi ərazilərində eramızdan əvvəl XIII-VII əsrlərdə yaşmış arxeoloji mədəniyyət ilk dəfə Xocalı yaşayış məskənidə və Gədəbəy rayonunda tətbiq olunduğundan, bu abidələr Xocalı-Gədəbəy mədəniyyəti adlandırılır. Alımlar sübut edib ki, Xocalı-Gədəbəy mədəniyyəti son Tunc və erkən Dəmir dövrlərinin xarakterik xüsusiyyətləri-ni özündə cəmləşdirir. Bu ərazilərdən Neolit dövründə yaşayan insanların əmək alətləri, kurqanlardan isə ölüler bükülü, uzanmış şəkildə tapılmışdır. Qəbirlərdən tunc, qılinc, nizə uclu-ğu, silahlar, ox, yaba, topuz, bilərzik, sümükden hazırlanmış bəzək əşyaları, gildən və daşdan hazırlanmış müxtəlif əşyalar aşkar edilmişdir. Miladdan əvvəl XVIII-VII əsrlərə aid Nekropol, Kurqan Çöyü, alban kilsələri, XIV əsrə təkilməş Əli gün-bezi 1356-cı ildə inşa olunmuş

dairəvi türbə, XVIII əsrə təkilməş Əskəran qalası Xocalının qədim Azərbaycan torpağı olduğunu sübut edir. Xocalıda bir-birindən gözəl, şəffaf sulu, soyuq Qaragac bulağı, Ataş bulağı, Əhməd bulağı, Rəhim bulağı, Nəriman bulağı, Müseyib bulağı vardı. Aparılan toponomik araşdırımlar göstərir ki, xalqımızın uzaq keçmişindən tutmuş bugündək olan məşguliyyəti, mədəniyyəti Xocalı topominde öz əksini tapmışdır. Xocalı rayonu ərazisindəki Əsgəran qalası XVIII əsrə Qarqar çayının sağ və sol sahilində Qarabağ xanı Pənahəli xan tərəfindən tikilib. İki istehkamdan ibarət qala çay daşından hörüllüb. 1810-cu ildə Rusiya ilə İran arasındakı sülh danışqları Əsgəran qalasında aparılmışdır. Əskəran sözünün mənası «Qədim Aran» deməkdir.

Burdur, adları mədəniyyət tariximizin səhifələrinə yazılın və

Xocalı soyqırımı ilə əlaqədar rayonun təhsil, səhiyyə, mədəniyyət ocaqlarında, xidmət və qeyri-hökumət təşkilatlarında, ictimai təşkilatlarında, o cümlədən Heydər Əliyev mərkəzində, şəhər 3 və 4 sayılı tam orta məktəblərinin müəllim və şagird korlektivlərinin iştirakı ilə birlikdə «Xocalı-qocalmaya qoca dərd» adlı, rayon mədəniyyət mərkəzində, rayon tarix-diyarşunaslıq muzeyində, turizm və otelçilik üzrə peşə tədris mərkəzində, Aydınqışlaq kənd tam orta məktəbi ilə birlikdə kənd diyarşunaslıq klubunda, başqa kənd ümumtəhsil məktəblərində, Qəbələ QHT-lərin Resurs və Təlim Mərkəzində müxtəlif səpkili tədbirlər keçirilmiş, Xocalı şəhidlərinin xatirəsi yad edilmişdir.